

MATEŘÁČIK

Január 2017

Internetový časopis

Materskej školy Veľké Kostolány

Milé deti, milí rodičia,

nový rok nás privítal v bohatej snehovej nádielke a pani Zima konečne predviedla svoju moc aj v našich končinách. Vďaka plastovým oknám už „žiaľ“ nemôžeme počuť meluzínu vo dverách, zato stačí vyjsť na chvíľku pred ne a mráz nám namaľuje krásne ružové líčka. To nám ale nebráni v tom, aby sme aj my, ktorí nechodíme na hory, konečne oprášili sánky či boby a dosýta si užili mierne kopčeky a brehy v našej dedinke. Vtedy by si mnohý z nás, hlavne tí najmenší, priaľi aby celý deň aj celú noc svietilo slniečko a mohli sa spúšťať na saniach po nekonečných kopcoch. Lenže nič netrvá večne a aj to slniečko, často iba presvitajúce cez husté oblaky, raz zapadne a treskúca zima nás zaženie do tepla našich domovov k rozohriatemu radiátoru či krbu a my začneme premýšľať, ako by sme si spríjemnili večer. Dovoľte nám teda ponúknuť vám zábavu aspoň na jeden či dva dlhé večere, aby vám rýchlejšie ubehol čas.

Zimné básne

Zima

Od severu vietor duje,
zima prišla, zrazu tu je.
Prišla sem-tam poľom v blate
a všetko je v bielom šate

Slnko darmo zub si brúsi,
teraz predsa sneh byť musí.
Nakrmíme psíka, mačku,
užijeme sánkovačku

Padá sniežik

Padá sniežik bielučký,
na polia i na lúčky,
na záhrady, na lesy,
vtáčik malý kdeže si?

Tu na dvore bývam,
pod strechou sa skrývam,
zima mi je chuchuchu,
vám teplúčko v kožuchu

Neboj sa ty vtáčatko,
každé dobré dieťaťatko
postará sa o teba,
dá ti zrna aj chleba.

Padá sniežik, padá

Padá sniežik padá, do nášeho dvora,
pod perinu bielu ukryla sa hora.
Padá sniežik padá, biely mäkký sneh,
pod' me rýchlo deti na najbližší breh.

Vytiahnime lyže, vytiahnime sane,
už sú plné peria záhrady i stráne.
Biele vločky snehu krúžia sem a tam,
radujme sa deti zima prišla k nám

Haló, Perinbaba

Chumelenie je dnes slabé,
zavoláme Perinbabe.
Nech nepečie koláče,
nech perinu poskáče.

A ona hned' cupi - dupi!
Už padá sneh do chalupy.
Na každého husto sneží,
na holúbkov na nábreží.

Všetkým psíkom do uška,
aj mačkám do kožúška!
Perinbaba, ty si zlato,
ten tvoj snežik stojí za to.
A spieva nám vo vzduchu:
Padám, deti, juchuchú!

Padá snežik, padá

Padá snežik padá, do našeho dvora,
pod perinu bielu ukryla sa hora.
Padá snežik padá, biely mäkký sneh,
pod' me rýchlo deti na najbližší breh.

Vytiahnime lyže, vytiahnime sane,
už sú plné peria záhrady i stráne.
Biele vločky snehu krúžia sem a tam,
radujme sa deti zima prišla k nám.

Snehová perinka

Snehová perinka spust' sa už dole,
Od zimy trasú sa konáre hole.
Pekne ta prosíme súcit maj,
zaodej do biela celý náš kraj

Snehová perinka ,ozvi sa, kde si?
Čakajú na teba polia i lesy
Na bielom páperí z oblohy zlet',
Nech striebrom jagá sa celučký svet

Rozprávka z lesa

V jednom lese si nazívali zvieratká ako jedna rodina. Žil tam mačko Brum – Brum, líštička Kmotrička, vlčko Tlčko, veвериčka Hryzka a ježko Jožko.

Ježko Jožko z nich bol najmenší, no zato najmúdrejší. Každému vedel poradiť, ale i pokarhať, keď sa nedajbože zvieratká medzi sebou pobili. Všetci ho počúvali a poslúchali.

Keď nastala jeseň, zavolať si ježko Jožko všetky zvieratká na čistinku v lese a takto im hovorí:

„Počúvajte, zvieratká, nastala jeseň a čochvíľa bude zima. Treba sa na ňu dobre pripraviť. Musíme si opraviť domčeky, brlôžky a nazbierať si veľa potravy.

Tak sa aj stalo. Zvieratká usilovne pracovali, zbierali lesné plodiny, oriešky, hríbiky a každý to, čo mal rád. Komôrky sa plnili všelijakými dobrotami, domčeky boli opravené a do brlôžtekov si nanosili seno, aby sa im cez zimu mäkúčko spalo.

Všetci pracovali, okrem veвериčky Hryzky. Tá sa im len posmievala, či sa im chce pracovať a zháňať potravu. Vraj, jej sa nechce, radšej sa bude hrať a skákať zo stromu na strom. Ježko Jožko jej hovorí:

„Veвериčka Hryzka, v zime zamrzneš a budeš hladná“.

Tá sa mu však vysmiala, vraj má kožuštek teplý a keď bude hladná, vyjde na strom, utrhne si šišku a zje ju.

Nastala zima, všetky zvieratká boli v teplučkých domčekoch a brlôžkach, len veвериčka sa túlila v studenom a mokrom domčeku. Triasla sa od zimy a bola aj hladná. Vyšla si na strom, odtrhla si šišku a chcela ju zjesť. Lenže šiška bola zamrznutá ako cencúľ. Skoro si vylomila zúbky. Vedela, že je zle. Rozmýšľala, čo bude robiť. Napadlo jej, že pôjde poprosiť ježka Jožka, aby ju zachránil od zimy a hladu.

Zakľopala mu na dvierka. Ježko si pretrie očká a zavolá:

„Kto ma budí zo zimného spánku?“

„To som ja, veverička Hryzka. Prosím ťa, pusti ma dnu, som premrznutá a hladná.“ Ježko Jožko ako dobrý kamarát ju vpustil dnu, dal sa jej najesť a ukázal jej teplé

miestečko, kde bude spať.

Prespali zimu a nastala jar. Príroda sa začala prebúdzat'. Slniečko svietilo, vtáčiky spievali a zvieratká vyšli zo svojich brlôžkov.

Vyskočila aj veverička Hryzka a hneď bežala k svojmu domčeku. Ten bol mokrý a zničený. Nechala ho vysušiť na slniečku a začala ho opravovať. Cez leto si nanosila toľko potravy, že nemala ju len na jednu zimu, ale aj na tri. Pochopila, že lenivosť sa nikdy nevypláca a bez práce nie sú koláče.

Od tých čias bola veverička najusilovnejšia zo všetkých zvieratiek a počúvala dobré rady ježka Jožka.

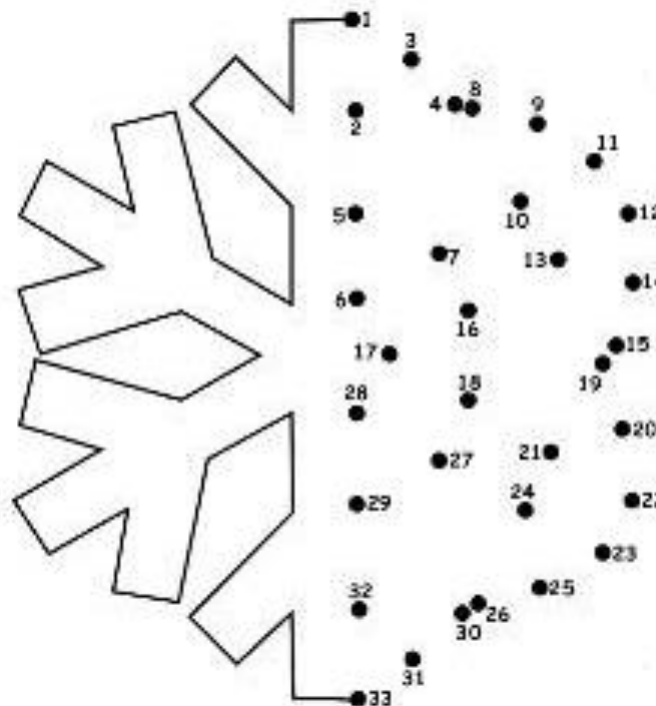

Potrápme si hlavíčky

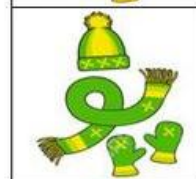
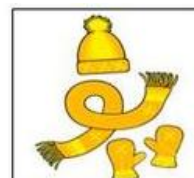
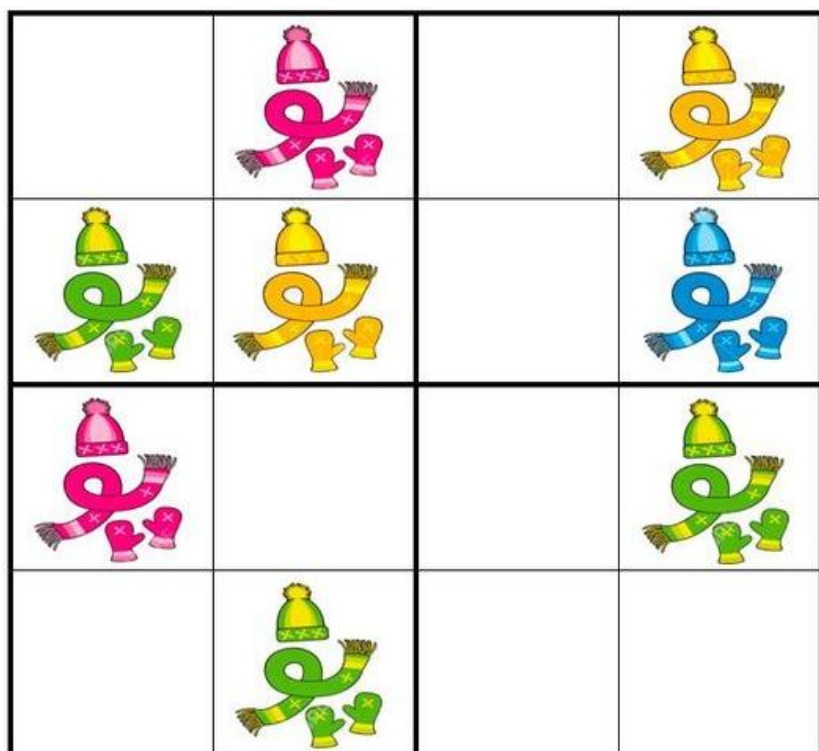
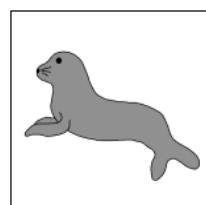
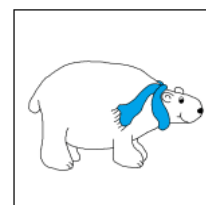
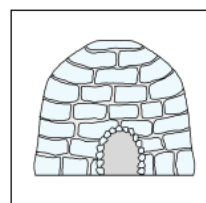
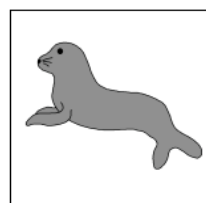
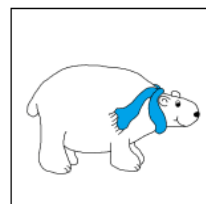
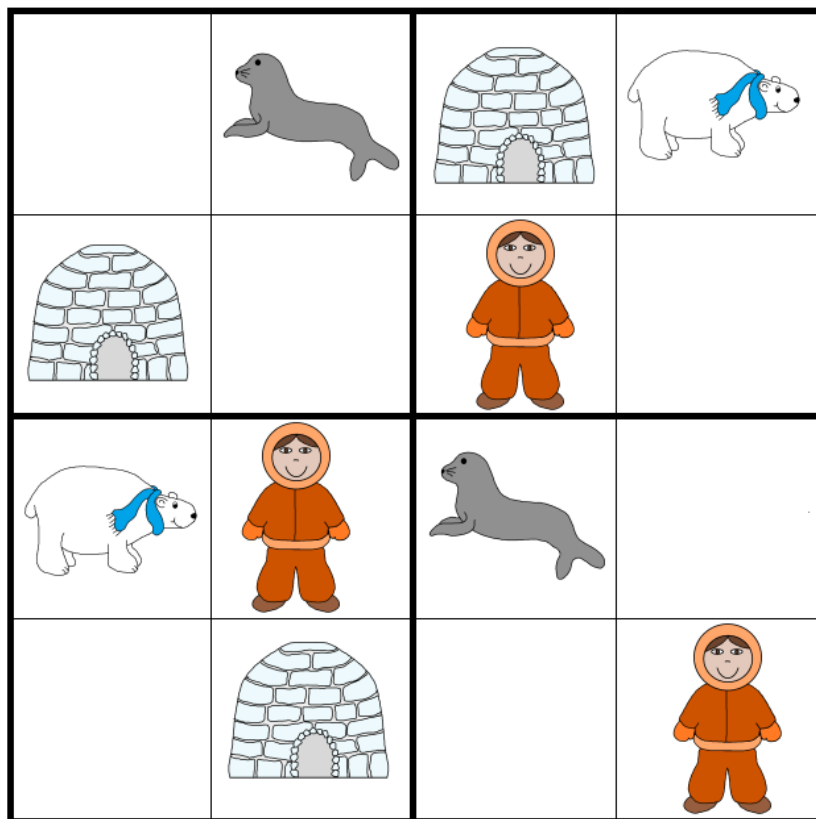
Nájdeš 5 rozdielov?

zvládneš dokončiť snehovú vločku?

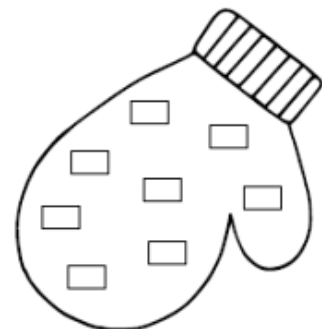
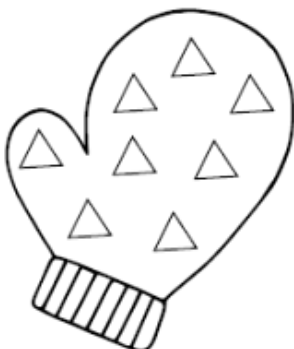
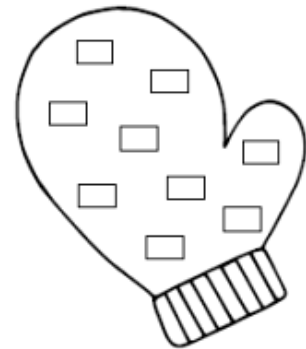

Vyriešiš tieto sudoku?

MENO:

V obchode sa pomiešali všetky rukavice.
Potried' ich a rovnaké rukavice spoj čiarou.
Rukavice potom vyfarbi.

Kedy navštíviť logopéda?

Veľmi často počúvame v Ambulancii klinickej logopédie otázky typu: Moje dieťa má štyri, päť rokov a ešte čisto nerozpráva. Stačí prísť s ním v predškolskom veku, keď bude mať šesť rokov? Alebo je to už neskoro?

Nesprávna výslovnosť

Porucha artikulácie jednej alebo viacerých hlások sa nazýva dyslália. Najčastejšou poruchou artikulácie, ktorá sa vyskytuje u detí predškolského veku, sú sykavky (scz, ščž), deti ich hovoria medzi zubami – „šušľajú“ alebo ich zamieňajú (namiesto scz hovoria ščž alebo opačne) alebo ich vynechávajú. Ďalšou veľmi častou nesprávne artikulovanou je hláska L a R, ktorú deti artikulujú zadnou časťou jazyčka, alebo hrdielkom (tzv. ráčkovanie) alebo uvedené hlásky nahrádzajú inými hláskami (napr. R nahrádzajú hláskou L alebo J, hlásku L nahrádzajú hláskou J). Stávajú sa aj prípady, že dieťa nie je schopné artikulovať znelé spoluhlásky (dieťa hovorí B ako P, Z ako S, Ž ako Š, D ako T, V ako F, G ako K). Alebo dieťa nahrádza hlásku K hláskou T alebo opačne. Zriedkakedy sa stane, že dieťa nahrádza samohlásku E alebo O samohláskou A.

Podmienkou pre správnu artikuláciu je zdravý dozretý centrálny nervový systém dieťaťa, v rámci ktorého je nielen dostatočná schopnosť „odozrieť“ hlásky sluchom a zrakom z okolia (od rodičov, iných dospelých, od kamarátov), ale aj zdravé tzv. oromotorické schopnosti, t.j. schopnosť jazyka a ostatných orgánov, podieľajúcich sa na výslovnosti (pery, zuby, ďasná, podnebie,) pohybovať sa tak, aby boli vôbec schopné hlásky správne vytvoriť, vysloviť. Veľmi často je obmedzená pohyblivosť jazyka u dieťaťa z dôvodu krátkej tzv. jazykovej uzdičky (spája jazyk a spodnú časť ústnej dutiny). Niekedy je hrubá, inokedy je príliš blízko za špičkou jazyčka (menej ako 1 cm). Pri takejto krátkej uzdičke dieťa nie je schopné vyplaziť jazyček nielen von z pusu, ale ani ho zdvihnúť hore k vrchným zubom. Ak je uzdička cca. 1 cm od špičky jazyčka, dieťa je schopné jazyček vyplaziť a vtedy vidíme na konci akoby srdiečko, špička je zosponuťahaná uzdičkou smerom dovnútra, svaly jazyčka sú skrátene, zhrubnuté. V dôsledku jazykovej uzdičky dieťa nedokáže vyslovovať najmä hlásky tvorené špičkou jazyčka (napr. r, l, c, s, z, č, š, ž). Ak má dieťa uzdičku, je možné zlepšiť funkciu špičky jazyčka cvičeniami, ktoré sú zamerané na zlepšenie citlivosti a pohyblivosti celého jazyčka. A až potom je možné začať s vyvodzovaním hlások, ktoré sa artikulujú

špičkou jazyčka. Ak sa však nepodarí uvoľniť uvedenými cvičeniami špičku jazyčka, klinický logopéd odošle dieťa k ORL na odstránenie jazykovej uzdičky.

Aké najčastejšie chyby robia dospelí a tým prispievajú k nesprávnej artikulácii ich detí?

1. **Dávajú deťom nesprávny rečový vzor, hovoria k nemu „maznavou“, rečou.** Dieťa potrebuje vidieť a počuť správne artikulované hlásky, aby ich mohlo napodobniť vtedy, keď jeho centrálny nervový systém bude pripravený uložiť zvuk hlásky a naprogramovať pohyb artikulačných orgánov, aby uvedenú hlásku vyslovili.
2. **Nútiť napr. 3-ročné dieťa, ktoré ešte nemá dostatočne pohyblivú špičku jazyčka a namiesto R hovorí L alebo J, aby povedalo slovo RYBA.** Dieťa počuje u dospelého v slove RYBA hlásku R, chce ju napodobniť, skúša to a tak sa mu podarí povedať hlásku R vzadu a začne „ráčkovat“.

Kedy vyhľadať logopéda?

Vývin artikulácie by mal byť dokončený do piatich rokov života dieťaťa. Je lepšie prísť k logopédovi s dieťaťom skôr, napr. už po štvrtom roku života dieťaťa, než prísť v šiestom roku života dieťaťa. **Šesťročné dieťa už má mať správnu výslovnosť všetkých hlások, aby mohlo v škole správne čítať a písať všetky písmená.** Ak je príčinou nesprávnej výslovnosti jazyková uzdička alebo iná organická alebo funkčná porucha, ktorá si bude vyžadovať dlhý čas, kým dieťa bude schopné správne a čisto artikulovať, nestihne ísť do školy so správnou artikuláciou. Takže závisí od mnohých činiteľov, za aké obdobie sa dieťa naučí pod vedením logopéda nesprávnej výslovnosti zbaviť. Dôležitá je aj motivácia rodičov a samotného dieťaťa, spolupráca rodičov a dieťaťa s logopédom. Niekedy je ťažké dieťa motivovať k správnej výslovnosti vtedy, ak terapia trvá už dlhšie časové obdobie, alebo ak rodičia nemajú záujem trénovať doma s dieťaťom cvičenia, ktoré odporučí logopéd. Aj tu však platí porekadlo: **TRPEZLIVOSŤ RUŽE PRINÁŠA** a najlepšou odmenou pre dieťa a jeho rodičov je, keď bude všetky hlásky hovoriť artikulačne správne.

*Autorka je **PaedDr. Bunová Barbora, PhD.** viceprezidentka Slovenskej komory iných zdrav. pracovníkov a klinický logopéd (LOGOMEDIK s.r.o., Ambulancia klinickej logopédie, Skalica)*

(Zdroj: <https://eduworld.sk/cd/nl/2214/kedy-navstivit-logopeda>)

Tvorivé ručičky

Milé deti, aj vám sa niekedy postrácajú ponožky a nevíete čo s tými, ktoré zostali? Prinášame vám jednoduchý fotopostup ako tie zostávajúce ponožky využiť a nevyhodiť.

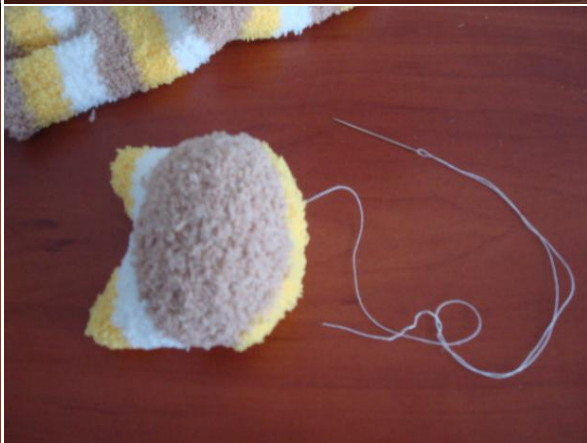
Pri výrobe takejto mačičky budete určite potrebovať pomoc od niekoho staršieho. Preto poproste maminu, babičku či staršieho súrodenca a určite vám s tým radi pomôžu.

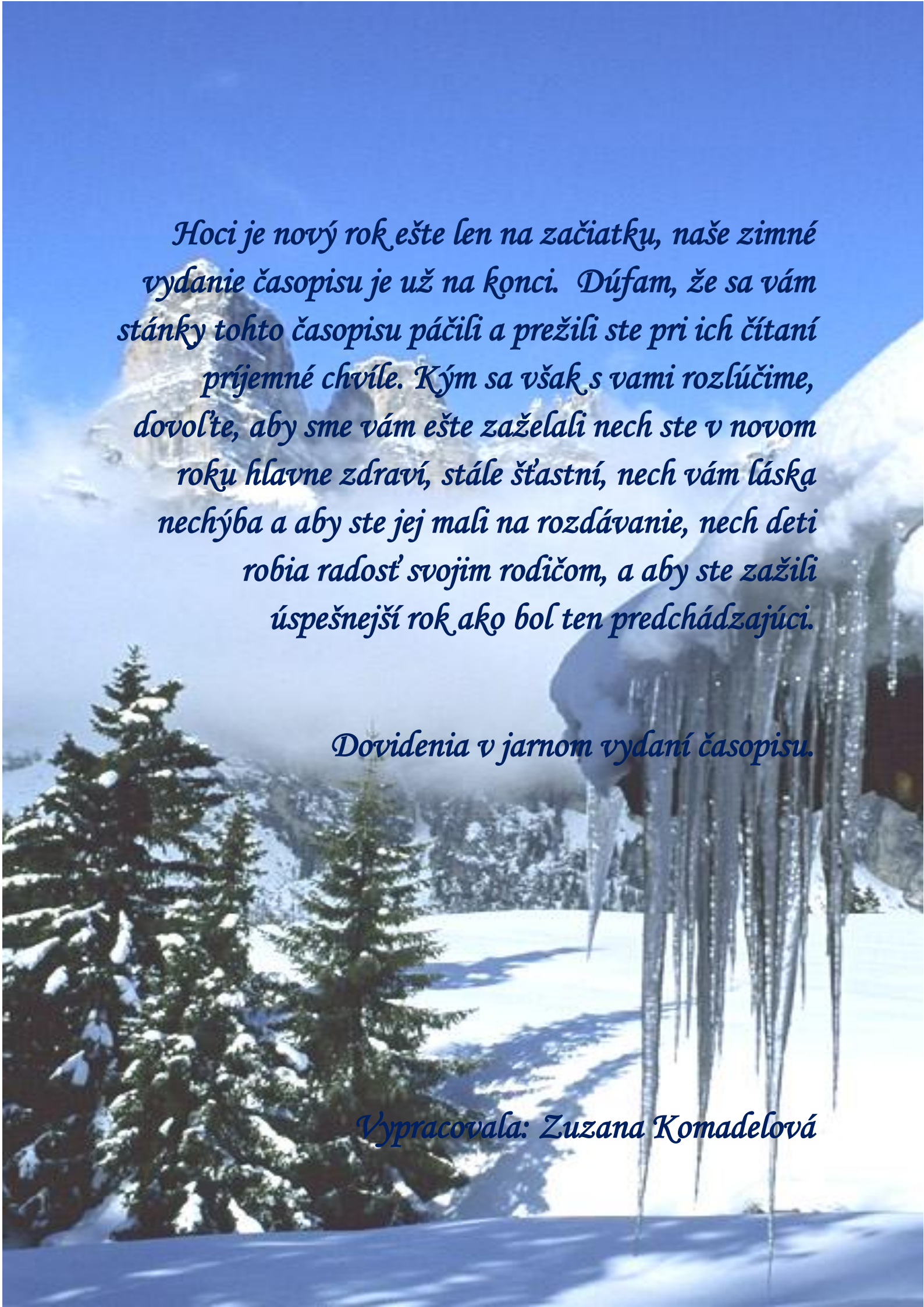

Čo budeme potrebovať:

- 2 ponožky (nemusia byť rovnaké. mačička bude aspoň krásne farebná)
- Vatu
- Ihlu
- Niť
- 2 menšie gombičky na očká

Fotonávod ako postupovať

Hoci je nový rok ešte len na začiatku, naše zimné vydanie časopisu je už na konci. Dúfam, že sa vám stánky tohto časopisu páčili a prežili ste pri ich čítaní príjemné chvíle. Kým sa však s vami rozlúčime, dovoľte, aby sme vám ešte zaželeli nech ste v novom roku hlavne zdraví, stále šťastní, nech vám láska nechýba a aby ste jej mali na rozdávanie, nech deti robia radosť svojim rodičom, a aby ste zažili úspešnejší rok ako bol ten predchádzajúci.

Dovidenia v jarnom vydaní časopisu.

Vypracovala: Zuzana Komadelová